

- Bostingl J.J. 1995. Szkoły jakości. Wprowadzenie do Total Quality Management w edukacji, Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Warszawa.
- Czerepaniak-Walczak M. 1997. Aspekty i źródła profesjonalnej refleksji nauczyciela, Edytor Sc., Toruń.
- Day Ch. 2005. Rozwój zawodowy nauczycieli, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
- Dróżka W. 2005. Młode pokolenie nauczycieli. Studium autobiografii młodych nauczycieli polskich lat dziewięćdziesiątych, Wydawnictwo Akademii Świętokrzyskiej, Kielce.
- Dróżka W. 2008. Generacja wielkiej zmiany. Studium autobiografii średniego pokolenia nauczycieli polskich 2004, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce.
- Dróżka W. 2012. Przebieg i uwarunkowania awansu zawodowego nauczycieli, [w:] Doskonalenie zawodowe nauczycieli i innych pracowników oświaty, red. W. Dróżka, J. Miko-Giedyk, R. Miszczuk, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce.
- Evans L. 1998. Teacher Morale, Job Satisfaction, and Motivation, Paul Chapman Publishing Ltd., London.
- Evans L. 2008. Professionalism, professionalism and the development of education professionals, "British Journal of Educational Studies", nr 56(1). <https://doi.org/10.1111/j.1467-8527.2007.00392.x>
- Evetts J. 2003. The sociological analysis of professionalism: occupational change in the modern world, "International Sociology", nr 18, s. 395-415. <https://doi.org/10.1177/0268580903018002005>
- Fessler R. 1995. Dynamic of teachers career stages, [w:] Professional Development in Education, red. T.R. Guskey, M. Huberman, Teachers College Press, New York.
- Franken E.R. 2005. Psychologia motywacji, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
- Freidson E. 2001. Professionalism: The Third Logic, Polity Press, London.
- Fullan M. 2001. The New Meaning of Educational Change, New York, Teachers College Press (wyd. 3). <https://doi.org/10.4324/9780203986561>
- Fuller F.E. 1969. Concerns of teachers: a developmental conceptualization, "American Educational Research Journal", nr 6, s. 207-226. <https://doi.org/10.3102/00028312006002207>
- Gewirtz S. 2002. The Managerial School: post-welfarism and social justice in Education, Routledge, London.
- Hall D.J. 2011. The appropriation of the participatory by the instrumental: the regulation and management of teacher identities in England. Referat wygłoszony na 7th International Critical Management Studies Conference, Naples.
- Hoyle E., Wallace M. 2007. Educational reform: an ironic perspective, "Educational Management, Administration & Leadership", nr 35(1). <https://doi.org/10.1177/1741143207071383>
- Huberman M. 1989. The professional life cycle of Teachers, "Teachers College Records", nr 91, s. 31-57.
- Kazimierowicz M. 2008. Czy awans oznacza zmianę?, "Nowa Szkoła", nr 9, s. 34-38.

- Keltherrmans G. 1993. Getting the story, understanding the lives: from career stories to teachers' professional development, "Teaching and Teacher Education", nr 9, s. 443-456.
[https://doi.org/10.1016/0742-051X\(93\)90029-G](https://doi.org/10.1016/0742-051X(93)90029-G)
- Konarzewski K., red. 2001. Szkolnictwo w pierwszym roku reformy systemu oświaty, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa.
- Kwaśnica R. 1994. Wprowadzenie do myślenia. O wspomaganiu nauczycieli w rozwoju, Wrocławska Oficyna Nauczycielska, Wrocław.
- Kwiatkowska H. 2005. Tożsamość nauczycieli między anomią a autonomią, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk.
- Levinson D.J. 1978. Rola, osobowość i struktura społeczna, [w:] Elementy mikrosocjologii, red. J. Szmatka, Wydawnictwa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków.
- MacDonald K.M. 1995. The sociology of the professions, Sage Publications, London.
- MEN. 1998. Reforma systemu edukacji. Projekt, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa.
- MEN. 2010. Program międzynarodowej oceny uczniów OECD PISA. Wyniki badania w Polsce, Warszawa.
- Michalak J. 2007. Uwarunkowania sukcesów zawodowych nauczycieli. Studium przypadków, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź.
- Pielachowski J. 2005. Rozwój i awans zawodowy nauczyciela, Wydawnictwo empi, Poznań.
- Prokopiuk W. 1998. Samokształcenie nauczycieli w kontekście humanistycznego paradygmatu, Wydawnictwo 69, Białystok.
- Putkiewicz E., Sielawa-Kolbowska K., Wiłkomirska A., Zahorska M. 1999. Nauczyciele wobec reformy edukacji, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa.
- Putkiewicz E., Sielawa-Kolbowska E., Zahorska M. 2000. Portret gimnazjum, CODN, Warszawa.
- Putkiewicz E., Wiłkomirska A. 2004. Szkoły publiczne i niepubliczne. Porównanie środowisk edukacyjnych, ISP, Warszawa
- Raport NIK. 2008. Informacja o wynikach kontroli funkcjonowania systemu awansu zawodowego nauczycieli, Warszawa.
- Raport NIK. 2012. Organizacja oraz finansowanie kształcenia, doksztacania i doskonalenia zawodowego nauczycieli, Warszawa.
- Shann M.H. 1998. Professional Commitment and Satisfaction among Teachers in Urban Middle Schools, "Journal of Educational Research", nr 92, s. 67-74.
<https://doi.org/10.1080/00220679809597578>
- Śliwerski B. 2006. Nauczyciel jako zawód, referat wygłoszony na I Kongresie Zarządzania Oświatą, OSKKO, Łódź.
- Verdugo R.R., Greenberg N.M. 1997. School Governance Regimes and Teachers' Job Satisfaction: Bureaucracy, Legitimacy and Community, "Educational Administration Quarterly", nr 33, s. 38-66.
<https://doi.org/10.1177/0013161X97033001003>

Wiłkomirska A. 2002. Zawodowe i społeczno-polityczne orientacje nauczycieli, Wydawnictwo Żak, Warszawa.

Wiłkomirska A. 2005. Ocena kształcenia nauczycieli w Polsce, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa.

Wiłkomirska A. 2011. Awans zawodowy nauczycieli - "brzydkie kaczątko" reformy edukacji, [w:] "Edukacja szkolna w zmianach? Zmiany w edukacji szkolnej? Problematyzowanie problemów", red. M. Dudzikowa, S. Jaskólska, "Studia Pedagogiczne", LXIV, s. 159-171.

Wiłkomirska A., Zielińska A. 2012. Is the teachers' Advancement System chance for Professional Development and Better Schools? Case of Poland, "Kwartalnik Pedagogiczny", nr 2, s. 116-132.

Woods P., Jeffery B., Troman G. 1997. Restructuring Schools, Reconstructing Teachers, Open University Press, Buckingham.

Woods P. 2002. Teaching and Learning in the new millennium, [w:] Developing Teachers and Teaching Practice: International Research Perspectives, red. C. Sugrue, C. Day, Routledge/Falmer, London, New York.

Zielińska A. 2011. Awans zawodowy polskich nauczycieli. Analiza pedagogiczno-prawna, "Kwartalnik Pedagogiczny", nr 2, s. 117-130.

Akty prawne

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jednolity Dz.U. z 2006 r. Nr 97 poz. 674 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. O systemie oświaty (tekst jednolity Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz.U. z 2004 r. Nr 260 poz. 2593).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 listopada 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz.U. z 2007 r. Nr 214 poz. 1580).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz.U. z 2009 r. Nr 50, poz. 400).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 listopada 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli. (Dz.U. z 2010 r. Nr 235 poz. 1543).

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 17 stycznia 2012 roku w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz.U. z 2012 r. poz. 131).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 marca 2013 roku w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli. (Dz.U. z 2013 r. poz. 393).

Zarządzeniem Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 30 lipca 1982 roku w sprawie systemu specjalizacji zawodowej dla nauczycieli (Dz. Urz. Min. Oświaty i Wychowania z 1982 r. Nr 10 poz. 92).